

Nr 746

Av herr **Fröding**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 142, med förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.

I proposition nr 142 med förslag till lag om ändring i rättegångsbalken föreslås vissa ändringar i rättegångsförfarandet i syfte att underlätta handläggningen av vidlyftiga rättegångsmål. Bl. a. föreslås den uppmjukningen av gällande bestämmelser, att avbrott i handläggningen av målet må, så länge sammanträdet pågår, äga rum under högst två söckendagar i veckan, utan att sådant avbrott inräknas i den uppskovstid som är avgörande för frågan om fortsatt eller ny huvudförhandling skall hållas. Förutsättningen för att dylikt avbrott skall få ske är dock, att handläggningen av målet kan beräknas taga mera än två dagar i anspråk och att avbrott kan ske utan olägenhet. Det föreslagna stadgandet motiveras med att det icke är att räkna med att en huvudförhandling som kräver flera veckor skall kunna pågå varje söckendag, då en så intensiv handläggning blir alltför pressande såväl för domstolsledamöter som för parter och ombud. Vidare framhålles, att deltagarna i en rättegång som spänner över en längre tidrymd måste beredas tillfälle att i någon omfattning sköta andra uppdrag och ombesörja löpande ärenden, vilket ej minst gäller deltagande nämndemän.

Erfarenheterna från rättegångsbalkens tillämpning å de mycket vidlyftiga målen ha utan tvivel givit vid handen, att de bestämmelser som givits i syfte att tillgodose kraven på muntlighet och omedelbarhet äro såvitt avser sådana mål i vissa hänseenden alltför rigorösa. Den bättre anpassning efter de praktiska kraven som i förevarande proposition föreslås är därför angelägen. Bl. a. torde härvidlag en regel om möjligheter till avbrott i huvudförhandlingen vara värdefull. Ett sådant stadgande kan — såsom i propositionen framhålles — på visst sätt även sägas främja rättegångens omedelbarhet och koncentration, då domstolen i avbrotten får möjlighet att med korta intervaller överlägga särskilt om varje behandlat avsnitt i ett mål och därvid kan samla och ordna intrycken. Det kan emellertid ifrågasättas, huruvida förslaget innebär ett tillräckligt långt steg i den önskade riktningen. Mest praktiskt vore måhända att helt överlåta åt domstolarna att avgöra i vilken utsträckning avbrott i huvudförhandlingen skulle äga rum. Något missbruk härav torde ej behöva befarias så mycket mindre som det kan antas att en domstol, upptagen av ett vidlyftigt mål, är synnerligen angelägen om att snarast slutföra detta för att kunna övergå till löpande arbetsuppgifter. Det torde emellertid bäst överensstämma med rättegångsbalkens ingående reglering av rättegångsförfarandet

att ge en i dagar bestämd regel om hur långt avbrott som må tagas. Att emellertid medge avbrott endast under två söckendagar i veckan synes alltför snävt. En domstol, som vecka efter vecka är upptagen med huvudförhandling i ett vidlyftigt mål, kan knappast varje vecka anslå så mycket som fyra dagar för huvudförhandlingen i detta mål. Icke minst torde det stöta på synnerligen stora svårigheter att få deltagande nämndemän att avsätta så mycket tid för sin tjänstgöring i nämnden. Med hänsyn härtill synes böra förefinnas möjlighet till avbrott under tre i stället för två söckendagar i veckan.

Enligt den föreslagna promulgationsbestämmelsen till det framlagda lagförslaget skall detta träda i kraft den 1 januari 1957. Det synes emellertid önskvärt att de nya bestämmelserna kunna så snart som möjligt vinna tillämpning å för närvarande förekommande mål av den beskaffenhet varom här är fråga. Lagändringarna torde därför böra träda i kraft den 1 juli 1956.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte för sin del antaga det framlagda förslaget till lag om ändring i rättegångsbalken med de ändringar

1) att till nu gällande lydelse av 1 kap. 15 § första stycket rättegångsbalken fogas följande mening: »Kan handläggningen av visst mål beräknas taga i anspråk mera än två dagar, må, om det kan ske utan olägenhet, avbrott i handläggningen, så länge sammanträdet pågår, äga rum under högst tre söckendagar i veckan»;

2) att promulgationsbestämmelsen erhåller följande lydelse:» Denna lag träder i kraft den 1 juli 1956.»

Stockholm den 17 april 1956

Nils G. Fröding